

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Tez Danışmanı : Dr. Demet ZAFER GÜNEŞ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2022

ÖZET

İLKOKUL BAHÇELERİNİN, DOĞAL ÖĞELER VE ÇOCUKLARIN FİZİKSEL GELİŞİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dilruba SAYGIN

Doğa ile etkileşim halinde olan çocuklar fiziksel, bilişsel, sosyal, duyuşsal, ruhsal, eğitsel ve sağlık gibi pek çok açıdan olumlu gelişim göstermektedirler. Fakat şehirleşmenin hızla artması, buna paralel olarak nüfusun çoğalması, insanların birbirini tanımaması ve güvenli mekanların azalmasıyla çocukların kapalı mekanlarda geçirdikleri süre artmıştır. Oysa çocuklar günlerinin büyük bir kısmını okulda geçirmektedirler. Okulların çocuklar için ayrılmış açık alanlarının bulunması ve güvenli yerler olması dolayısıyla okul bahçelerinde doğal bir ortam olması gerektiği düşünülmektedir. Bu doğal ortamı oluşturmada ise okul yöneticilerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, ilkökuller bahçelerini, doğal öğeler ve çocukların fiziksel gelişimi açısından incelemektir. Araştırma nitel bir çalışmadır ve araştırma desenlerinden “Olgubilim (fenomenoloji)” kullanılmıştır. Araştırmada ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Buna bağlı olarak çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul Avrupa Yakası’nda görev yapan 6 müdür, 24 sınıf öğretmeni ve çalıştıkları okul bahçeleri oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak, gözlem ve standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analizle çözümlenmiştir. Yapılan bu çalışmada doğal öğeler kullanan okul bahçelerinin tamamında çim ve toprak alan bulunmakta; doğal öğeler kullanmayan okulların tamamında ise asfalt veya sadece taş zemin döşenmiştir. Doğal öğeler kullanan iki okulda öğrenci başına düşen yeşil alan miktarı yeterli, bir okulda ise yetersizdir. Doğal öğeler kullanmayan okullarda yeşil alan hiç bulunmamaktadır. Okul, tarihi bir alanda değilse ya da sıfırdan inşa edilmiyorsa okul müdürleri, -bazı düzenlemeler için üst makamlardan izin almak şartıyla- bahçelerinde üst yüzey düzenleme yapmaya yetkileri olduklarını ifade etmişlerdir. Yapılan görüşmelerde, okul müdürlerinin bahçeleri düzenlerken dikkat

ettikleri unsurların başında güvenlik gelmiştir. Doğal öğeler kullanmayan okul bahçelerinde çalışan öğretmenlerin neredeyse tamamı bahçeleri fiziksel gelişim açısından yetersiz bulmuşlardır. Yetersiz bulmalarının nedenlerinin başında ise bahçenin küçüklüğü gelmiştir. Doğal öğeler kullanan okullarda çalışan öğretmenlerde benzer şekilde yetersiz bulmuşlardır. Ancak okul bahçesini fiziksel gelişim açısından yeterli gören doğal öğeler kullanan okullarda çalışan öğretmenler de mevcuttur.

Anahtar Sözcükler: Okul Bahçesi, Okul Müdürü, Sınıf Öğretmeni, Fiziksel Gelişim

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Educational Sciences
Programme : Educational Management and Planning
Supervisor : Asst. Prof. Dr. Demet ZAFER GÜNEŞ
Degree Awarded and Date : Master Thesis – June 2022

ABSTRACT

INVESTIGATION OF PRIMARY SCHOOLYARDS IN TERMS OF NATURAL ELEMENTS AND THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF CHILDREN

Dilruba SAYGIN

Children interacting with nature show positive development in many aspects such as physical, cognitive, social, emotional, spiritual, educational, and health. However, with the rapid increase in urbanization, the rise in population in parallel, people do not know each other, and the decrease in safe spaces, the time spent by children in closed areas has increased. However, children spend most of their days at school. It is thought that there should be a natural environment in the schoolyards since the schools have open areas reserved for children and are safe places. School administrators have significant responsibilities in creating this natural environment. In this direction, the aim of the study is to examine primary schoolyards in terms of natural elements and physical development of children. The research is a qualitative study, and one of the research designs, “Phenomenology,” was used. Criterion sampling was used in the study. Accordingly, the study group consists of 6 principals, 24 classroom teachers, and the schoolyards where they work in the European Side of Istanbul in the 2021-2022 academic year. Observation and standardized open-ended interview techniques were used as data collection methods. The data obtained in the research were analyzed by descriptive analysis. In this research, there are grass and soil areas in all the schoolyards that use natural elements; In all schools that do not use natural elements, asphalt or just stone floors are installed. In two schools using natural elements, the amount of green space per student is sufficient, while in one school, it is insufficient. There are no green areas in schools that do not use natural elements. If the school is not in a historical area or is not built from scratch, the

school principals have stated that they have the authority to make surface arrangements in their yards if they obtain permission from the higher authorities. During the interviews, safety came first among the factors school principals paid attention to while arranging the gardens. Almost all the teachers working in school gardens that do not use natural elements found the gardens insufficient in terms of physical development. One of the reasons why they found it inadequate was the small size of the garden. Teachers working in schools using natural elements found it similarly vague. However, there are also teachers working in schools who use natural elements that consider the school garden sufficient in terms of physical development.

Keywords: Schoolyard, School Principal, Primary School Teacher, Physical Development